

Det Kgl. landbruksdepartement
Postboks 8007 Dep.

0030 Oslo

525.0

15.03.04

Forslag til ny skoglov – høringsuttalelse.

Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) viser til høringsbrev vedrørende forslag til ny skoglov av 04.12.03 med vedlegg.

Innledende merknader.

Det framlagte lovforslaget bærer preg av et ønske om en rammelov der de mer konkrete forholdene følges opp gjennom fastsettelse av forskrifter. Dette er for såvidt et prinsipp som NJFF slutter seg til, og som gir rom for nødvendig fleksibilitet innenfor rammene som fastlegges gjennom loven. Når det gjelder skogloven spesielt, er dette en lov som favner langt videre enn det man kanskje mer tradisjonelt forbinder med skogbruk og forvaltning av skogarealer. I løpet av de senere årene har skogens funksjon i forhold til biologisk mangfold, i forhold til arena for friluftsliv, herunder jakt og fiske og også som grunnlag for utmarksbasert næringsutvikling fått stadig større oppmerksomhet. NJFF er derfor opptatt av at skogens mer totale rolle blir avspeilet i selve loven som rettesnor for en fornuftig forvaltning av våre skogarealer i et bredt og langsiktig perspektiv. Ikke minst vil dette være viktig i forhold til hvilke overordnede miljøhensyn som man mener skal legges til grunn. Disse bør komme klarere og mer forpliktende fram i lovteksten.

I høringsnotatet legges det vekt på kravet om kunnskap og kompetanse hos skogeieren. NJFF er opptatt av at tilsvarende krav stilles til kommunene som forvaltningsorgan. Lovforslagets forslag om kommunene som det sentrale forvaltningsorganet for skogsektoren, aktualiserer dette temaet.

I denne sammenhengen mener NJFF at departementet også bør vurdere å åpne for at man kan benytte midler fra skogfondet til kompetanseoppbygging.

Planting av monokulturer har gjennom flere år preget foryngelsesarbeidet innen norsk skogbruk. Store arealer har blitt tett plantet til med bartrær, for det meste gran. Noe som også har gitt utfordringer for friluftslivsinteressene og hensynet til det biologiske mangfoldet. Ikke minst har bruk av høye plantetall pr arealenhet gitt dårlig framkommelighet. NJFF er opptatt av å se på skogens mangesidige funksjoner også i denne sammenheng, og vurderer departementets forslag til minimum plantetetthet til å være for høyt. Slike pålegg om tett planting kan neppe sies å være i tråd med målsettingen om å fremme det biologiske mangfoldet i skogen.

I den sammenheng mener NJFF at det også er viktig å ta vare på hva som var etablerte treslag før avvirkning. NJFF ser heller ikke treslagsskifte som ønskelig ut fra hensynet til det

biologiske mangfoldet. Eksempelvis kan neppe omfattende granplantinger på Vestlandet og i de nordligste fylkene sies å være tiltak som ivaretar miljømålsettingene på en god måte.

NJFF er kjent med at Biomangfoldlovutvalget vurderer spørsmål knyttet til erstatningsansvar ved båndlegging og vern av arealer som også kan få betydning for skogbruket.

Nedenfor har NJFF knyttet noen kommentarer til en del av de foreslåtte lovparagrafene.

§ 1 Formålet med loven

Forslaget til formålsparagraf i den nye skogloven tar utgangspunkt i tre pilarer: økonomi/verdiskaping, økologi/miljø og skogens sosiale og kulturelle verdier. NJFF ser det som positivt at man har lagt opp til en slik tredeling av formålet.

Som nevnt ovenfor, er det viktig for NJFF at loven sier noe klart i forhold til de forpliktelser som påhviler skogeier såvel som andre, når det gjelder å forvalte naturgrunnet på en bærekraftig måte. NJFF mener også at dette er veien å gå for å sikre skogen som grunnlag for videre næringsutvikling uansett om det dreier seg om skogbruksvirksomhet, utnytting av jakt- og fiskemulighetene eller annen type utmarksbasert næringsvirksomhet.

På tross av denne tredelingen i formålsparagrafen, anser NJFF lovforslaget for å være lite forpliktende og konkret når det gjelder krav til nødvendige miljøsyn. Slik lovforslaget nå foreligger, fordrer det en god og forpliktende miljøforskrift for å sikre at miljøsyn blir ivaretatt på en nødvendig måte. Med en slik forskrift vil imidlertid miljøsynene kunne bli godt ivaretatt. Det motsatt vil imidlertid kunne være tilfellet dersom man ikke får en slik forskrift.

Den tredje pilaren tar for seg skogens sosiale og kulturelle verdier. Friluftsliv er et viktig element i denne sammenheng, der jakt og fiske står sentralt. I den gjeldende formålsparagrafen er jakt og fiske trukket fram spesielt. NJFF ber om at departementet vurderer behovet for å gjøre dette også i den nye lovteksten.

Forslag til ny tekst:

”Denne lova har til formål å fremme ei bærekraftig forvaltning av skogressursane i landet med sikte på verdiskaping, og å sikre det biologiske mangfaldet, omsyn til landskapet, friluftslivet, **herunder jakt og fiske**, og kulturverdiane i skogen.” (NJFFs forslag til tillegg i teksten er uthevet)

Alternativt ber vi departementet vurdere å presisere skogens og skogbrukets funksjoner som leveområde for vilt og fiske og arena for jakt og fiske spesielt i lovforarbeidene når lovforslaget legges fram for Stortinget.

§ 3 Skogbruksstyresmakt

Lovforslaget legger opp til at kommunene skal være den primære forvaltningsmyndigheten i første instans. Dette er i tråd med en generell målsetting og delegering av ansvar og oppgaver innenfor offentlig forvaltning. En målsetting som NJFF i hovedsak støtter opp om.

Dagens skogbrukslov inneholder et kompetansekrav for skogsbruksmyndighetene. Et slikt krav videreføres ikke i det fremlagte lovforslaget, noe som er i tråd med hva som er praksis for andre forvaltningsområder. Det overlates derfor til den enkelte kommune å selv organisere seg på en måte som er best tjenlig for kommunen.

NJFF ser at det er politisk vanskelig, eller nærmest umulig, å få gjennomslag for å stille formelle kompetansekrav overfor kommunene. Imidlertid er NJFFs erfaring fra naturforvaltningssektoren at uten kompetansekrav eller øremerkede midler til stillinger innenfor denne sektoren, vil dette i realiteten bli en salderingspost som ofte vil tape i kampen med andre sektorer. Årene med øremerkede midler til de såkalte MIK-stillingene i kommunene på 1980-tallet, gav et betydelig løft for denne sektoren på en rekke måter. Da ordningen med øremerking bortfalt, fikk det store konsekvenser for utviklingen for disse kommunale stillingene og dermed også for mange kommuners prioritering av hele saksområdet. Dette skjedde på tross av at midlene ikke ble fratatt kommunene. Det var øremerkingen av midlene som bortfalt, midlene som sådann ble overført til rammetilskuddet som gikk til kommunene.

Det er en åpenbar utfordring å sikre tilstrekkelig kompetanse på flere områder for de enkelte kommunene. NJFF hadde i denne sammenhengen sett det som formålstjenlig at man stilte kompetansekrav til kommunene. Et eventuelt kompetansekrav ville måtte omfatte fagområdene til alle de tre pilarene som foreslås nedfelt i den nye lovens formålsparagraf. Dette handler om å forvalte helt sentrale verdier på vegne av kommende generasjoner. NJFF ser det som meget uheldig at det ikke stilles klare forventninger i loven om at forvaltningen av disse ressursene og verdiene ikke skal skje på et best mulig faglig grunnlag.

§ 4 Skogeigar sitt forvaltaransvar

NJFF mener at det bør vurderes hvorvidt det også skal tas inn et element som understreker skogeiers ansvar for biotop- og habitatregistrering som grunnlag for skogbruksvirksomheten og forvaltning av skogen som leveområde for flora og fauna.

§ 5 Skogregistrering og skogbruksplan

I dag pålegges grunneiere å utarbeide driftsplaner for forvaltning av vilt- og fiskeressursene. Selv om dette ikke er gjennomført for alle arter (og neppe heller vil bli det), så nedlegges det en betydelig innsats på dette området. NJFF mener at det er viktig av grunneiersiden ser sitt totale ressursgrunnlag i sammenheng, og at det nedfelles i planer hvordan man ønsker å forvalte det totale ressursgrunnlaget,

Skogen er viktige leveområder for flora og fauna. Økt fokus på å se hele landbruks- og utmarkseiendommen under ett vil også nødvendiggjøre en bedre samordning med utnyttelsen av eiendommenes totale ressursgrunnlag. Skogbruksvirksomheten har stor betydning for skogens funksjon som leveområder for eksempelvis de jaktbare viltartene. NJFF mener derfor at man burde vært klarere i selve loven mht å stille krav om utarbeidelse av skogbruksplaner og samordning av ulike planer for utnyttelse av naturgrunnlaget på de enkelte eiendommene. NJFF ber derfor om at departementet vurderer å stille konkrete krav mht utarbeidelse av skogbruksplaner, eventuelt sette en nedre eiendomsgrænse for når et slikt krav skal gjelde.

§ 6. Forynging og stell av skog

NJFF ser det som naturlig at en plan for forynging av hogstarealer er en del av en skogbruksplan.

Dersom man fatter pålegg om forynging etter § 6, bør det etterstrebtes å gi gjenveksten et preg av en forynging som ved et naturlig suksesjonsforløp, og ikke som etablering av rene monokulturer.

NJFF mener videre at loven/lovforarbeidene bør gi et klart signal om en restriktiv holdning til bruk av markberedning. NJFF ber om at departementet vurderer om dette er en type tiltak som bør underlegges kommunal behandling gjennom bruk av plan- og bygningsloven.

§ 7. Vegbygging i skog

Her har NJFF lenge vært av den oppfatning at bygging av skogsbilveier er noe som bør legges inn under plan- og bygningslovens bestemmelser og virkeområde.

NJFF vil presisere at vi ikke er noen prinsipiell motstander av bygging av skogsbilveier, men at vi helt klart ser at dette har vært og er nødvendig som et ledd i et aktivt skogbruk. Imidlertid er det et faktum at bygging av skogsbilveier er en de gruppene av tiltak som i stor grad har bidratt til å redusere omfanget om villmarksarealene opp gjennom årene. NJFF er opptatt av at en videre utvikling og utbygging av skogsbilveinettet blir underlagt mer overordnede planprosesser og inngår som en del av det løpende planarbeidet i kommunene.

§ 8 Hogst og måling

Moderne hogstmaskiner setter merkbare spor etter seg i terrenget. Det er derfor viktig at loven inneholder en klar hjemmel for å treffe pålegg om oppretting av kjøreskader. NJFF støtter derfor at dette er tatt inn i lovforslaget.

§ 9 Forebyggende tiltak

NJFF ber om at andre avsnitt i forslaget til lovtekst tas ut.

Her er det viktig at man ser de ulike planene for skogarealene under ett. NJFF viser til merknader ovenfor mht krav om samordning av driftsplaner for vilt- og fiske og skogbruksplanene. Det er nettopp gjennom en slik samordning at man vil kunne komme fram til at noen arealer eventuelt settes av til å produsere vinterbeite for hjorteviltet eller andre tiltak som gjør at man totalt sett får en ønsket utnyttelse av utmarks- og skogarealene på de enkelte eiendommene og eiendommer sett i sammenheng. Det må være slik at rettighetshaverne må ha en frihet til å gjøre slike vurderinger.

Det er gjennom en samordnet planlegging for utnyttelsen av eiendommene at man må gjøre avveininger i forhold til beitetrykk og andre relevante forhold. Ikke gjennom å gi kommunene muligheter til å fastsette tålegrenser for beitetrykk. Den totalvurderingen som rettighetshaverne/grunneierne her må gjøre, må også ta utgangspunkt i hensynet til viltet og det biologiske mangfoldet.

§ 11 Meldeplikt

NJFF ser det som viktig at det ligger en hjemmel i loven for å kunne ta i bruk meldeplikt i tilfeller der dette vurderes som påkrevet.

Vennlig hilsen
NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

Bjarne Oppegård
Gen.sekr.

Siri Parmann
Fagleder